

Çocukta Davranış Sorunları

Wednesday, 07 July 2004

Son Güncelleme Friday, 21 September 2007

Psikoloğa (çocuk Psikolojisi) gitmek bir çok insan için, tabu olma özelliğini halen koruyor. Anne-babalar çocuklarını psikoloğa götürmek için defalarca düpünüyor, sorunları çözmek için çeşitli yöntemleri deniyor ve en son çare olarak bir psikoloğa başvuruyor. Psikoloğa gitmeye karar verene kadar sorun iyice ilerliyor, bu da çözüme ulaşmayı güçleştiriyor. Pek çok aile, ilköğretim çağı itibaren çocuklarının eğitimi için ciddi bir bütçe ayırıyor, oysa çocuklar için yapılacak yatırımların büyüğü ilk 6 yılda yapılmalı, çünkü kişilik gelişiminin yüzde yetmişbeşi okul öncesi dönemde tamamlanır. Bu dönemlerden sonra çocuğunuzu daha iyi köpüllarda yapatabilirsiniz, ama daha sağlıklı ve mutlu, daha güvenli ve sosyal, daha zeki ve kendini geliştiren bir insan olmasına katkıınız çok azalır.

Bir çocuğun davranışlarının bozukluk sayılabilmesi için bazı ölçütler gerekir. Bu ölçütler:

1-Yaşa Uygunluk: Hergelişim döneminin kendine özgü davranışları vardır. Bu nedenle çocuğun içinde bulunduğu gelişim döneminin özelliklerini iyi bilmek gerekir. Örn; 2 yaş çocuğunun egocentristik hareketlidir ve istenilen şeyi yapmaz. Freud'un anal, Erikson'un özerkliğe karşı korku ve utanç dönemine rastlayan bu yaşlarda çocuk, özerk bir birey olduğunu öğrenir. Kendisi istemeyince altının değiştirilmesini istemez, öpülmeyi reddeder.

3-5 yaş çocuğu dikkat çekmek ister. Hayal dünyası çok geniş olduğu için inanılmaz öyküler anlatır. Henüz yalanla yalan olmayanı ayırtedemezler. Bu nedenle bu yaşlardaki çocukların anlattıkları yalan olarak kabul edilmezken, 11-14 yaşlarındaki çocuklarda görülen yalan normalden sapan bir davranış olarak kabul edilir.

2-Yoğunluk: Bir davranışın bozukluk olarak kabul edilmesindeki 2. ölçüt yoğunluktur. Örn; 5 yaş çocuğunda öfke vehuysuzluk doğarken, bu davranış başkasına fiziki zarar verme beklene dönüşürse, davranış bozukluğu kategorisine girer.

3-Süreklilik: Çocuğun belirli bir davranış türünü ısrarlı bir biçimde ve uzun zaman devam ettirmesidir.

4-Cinsel rol beklentileri: Erkeklerde kızlara oranla daha saldırgan olmaları beklenirken, davranışları ile erkeklere benzer saldırgan davranan kızların davranışları normalden sapan davranış kategorisine girer.

GENEL OLARAK DAVRANIŞ BOZUKLUKLARININ NEDENLERİ

-Dikkat Çekmek: Çocuğa gerekli sevgi ve ilgi gösterilmediğinde yada yeterli zaman ayrılmadığında dikkat çekmek için davranış bozukluklarına yönelir.

-Ebeveynlere karşı güç kazanma isteği:

-İntikam Alma İsteği: Özellikle dayak yiyen, sevgi verilmeyen çocuk ana-babasından intikam almak ister. ağız otoriter ve baskıcı tutum, katı disiplin ana-babaya karşı öfke venefret

duygularının gelişmesine ve buna paralel olarak bağıkaldırıcı bir bireyin oluşmasına neden olur.

-Yetersizlik: Çocuğun kendine güvensiz olması davranış bozukluklarına neden olur. Anne-babanın aşırı koruyucu, hoşgörölütutumu, gerektiğinden fazla özen gösterilmesi fazla kontrol anlamına gelir. Sonuçta çocuk diğerkimselere aşırı bağımlı, kendine güveni olmayan, duygusal olarak çabuk kıyılan bir kişi olur. Bu durum çocuğun kendi kendisine yetmesine olanak vermez ve davranış bozukluklarına neden olur.

DAVRANIŞ BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARLA OLUMLU İLİŞKI NASIL KURULUR?

1-Karşılıklı Saygı: Azarlamak, bağırmak, vurmak, susturmak, tutarsız davranmak çocuğa saygısızlık göstergesidir. Her ana-baba çocuklarına saygı göstermeyi öğrenmelidir. Her çocuk ayrı bir birey olarak ele alınış, fikirleri sorulmalı ve fikirlerine saygı gösterilmelidir.

2-Çocuğa Zaman Ayırmak: Çocukla ilgilenmek, zaman ayırmak gerekir. Birlikte geçirilecek zaman nicelik değil, nitelik olarak önemlidir. Birlikte çocuğun hoşlanacağı faaliyetler yapılabilir.

3-Cesaretlendirme: Çocuğun kendine güvenmesini istiyorsa önce anne-baba çocuğa güvenmelidir. Çocuğun çabasının övmeli ve yüreklendirmelidir. Cesaretlendirme çocuğun kendini değerli algılayabilmesi için çok önemlidir. cesaretlendirme çocuğu olduğu gibi kabul edip, kendi olduğu için değer vermez.

4-Sevgiyi Anlatmak: Çocuğun kendini güvenli hissedebilmesi için, en azından sevildiğini bilmesi ve sevmesi gerekir.

SALDIRGANLIK

Saldırganlık küçük çocuklarda normal bir tepki biçimidir. Çocuğun güvenlik, mutluluk yada başka gereksiniminin beklenmediği bir biçimde ortaya çıkmasıdır. Saldırganlığı kişisel bir yaralanmanın bir başka şekilde sonuçlanması olarak tanımlayabiliriz. Bu yaralanma sonucunda çocuğun akranlarına vurması, ısırması, eylemlerini fırlatması, tekmelemesi, tükürmesi ve zarar vermeyi amaçlayan tehditler beklenmediği sözleşmelerde bulunmasıdır.

Sürekli ve aşırı biçimde saldırgan olan çocuk sinirli, anlaşılmaz, eyleme hazır ve aşırı geçimlilikleri gergin ve serttir. Hemen parlar ve kavgaya hazırdır. Durmadan kuralları çiğner ve ceza görür. Bu çocuklar cezadan etkilenmez yada kısa süreli etkilenmiş gibi görünürler. Olağandışı anlaşmazlıkları bile bile gücüyle çözmeye çalışırlar. Tepkileri ölçsüz ve durumla orantısızdır. yenemez ve hep kendini haklı çıkarmaya çalışır. Bu çocuklar evde okulda sürekli sorun yaratırlar ve yetkinlerle sürekli çatışma içindedirler. Genellikle erkek çocuklar daha saldırganlardır.

SALDIRGANLIĞIN NEDENLERİ

1- Saldırgan davranışların ebeveynler tarafından ödüllendirilmesi. Geleneksel kültürün erkek çocuk saldırganlığına onaylanması (Ör: parkta iki çocuk birbirini döver. Biri daha çok dayak yerse, annesinin çocuğunun kendisini savunmadığı düşünülmesi)

- 2- Çocuđun yetipkinlerden katý ceza, anlayýpsýzlýk ve yetersiz sevgi görmesi
- 3- Babanýn uzun süreli yokluđunda, anneninsürekli çocuđun etrafýnda olmasýyla ortaya çýkan orta
- 4- TV. Ve kitle iletipimim araçlarýnynolumsuz etkisi(Kurtlar Vadisi örneđi ver.)
- 5- Ana-baba tutumlarýnyn olumsuzluđu, çocukla aralarýndaki iletipimin iyi olmamasý
- 6- Çocuđun ana-babasýndan dayak yemesi
- 7- Beyin zarý iltihabý, beyin zedelenmesigibi fizyolojik sorunlar

SALDIRGAN DAVRANIÞLARI NASIL ÖNLEYEBİLİRİZ?

1- Her þeyden önce ana-baba çocuđasaldýrganlýk modeli olmamalýdır. (Evde dayak yiyen bir çocuk varsa kardeþinidövüyor. Kardeþi yoksa okulda en ufak bir sorunda arkadaþýna vuruyor. Yadahayvanlara eziyet ediyor.) Çünkü dayak herkes için olumsuz duygular yaratýr.

2- Çok fazla saldýrgan davranýplara toleransgösterilmemelidir. Çocuđun istekleri bu tip davranýplar yapýnca yerine getiriliyorsa, çocuk isteklerini yaptýrmada araç olarak görmeye baþlar. Buyolla istekleri yerine getirilmemelidir. Saldýrgan davranýplar ödüllendirilmemeli ve onun bu davranýþýn istenmeyen bir davranýþ olduđu hemengösterilmelidir.

3- Saldýrgan davranýplar kesinlikle dayaklacezalandýrýlmamalýdır. Ana-babanýn ilgisi sevgisi azaldýđýnda ve fiziksel cezalar uzun süre devam ettiđinde, çocukta saldýrgan, asi, sorumsuz davranýþlari gelipir. Saldýrgan davranýþlar ortaya çýktýđýnda, yetipkinler sakin davranmalý, anorm duygusal tepkiler yerine ben dilini kullanmalýdır. (Böyle davrandýđý için üzuldüm) Dayak saldýrgan davranýþýn hemen bitiminde uygulandýđý zaman, onun hemen kesilmesini sađlayabilir ancak, çocukta düþmanca duygulargeliptirir.

4- Çocuk gergin ve sinirliiyken onunlatartýþmamalý, sakinleþmesini beklemeli ve daha sonra davranýþý ile ilgilikonuþulmalýdır.

5- Çocuđa sosyal olgunluđuna uygun çepitlisorumluluklar verilmeli, baþarabileceđi kadarýyla bir çok þeyleri baþlatýþ, bitirmesi sađlanmalýdır. Çocuk baþarma duygusunu yaþamalýdır.

6- Çocuđa bu davranýþýn dezavantajlarý gösterilmelidir. Saldýrgan davranýþlarý ile isteklerini elde edemeyeceđini, istediđi þeyleri kaybettiđini görmeli ve yaþamalýdır.

7- Olumlu davranýþý pekiþtirme: Ana-baba vediđer yetipkinler çocuđun olumlu davranýþýný görüp, davranýþý görmezlikten gelmelidir. Çocuk bu davranýþý yapmadýđýnda sözel olarak ödüllendirilmelidir. Örn: 10dk. Kavga etmeden ve bađýrmadan oynadýđýnda budavranýþýný sözel olarak ödüllendirme vb.

8- Çocuđun dýbarýda oynamasýna izin verme, bu çocuđun gerilimini azaltýr ve enerjisini bořaltma imkanı sađlar.

9- Saldýrgan davranýř diđer çocuklarýngüvenliđini ciddi bir řekilde tehdit etmedikçe bu davranýř üstünde durmamak gerekir.

10- Kendi kendine konuřma: Çocuk oldukçaürtüsel davranýyorsa ve onun bu yönünü kontrol etmede güçlük yařanıyorsa; çocuđa bařkalarýna vuracađý zaman, kendi kendini engelleyici cümleler söylemesiöđretilabilir. Örn: 10 a kadar say ve ona vurma gibi.

11- Çocuk saldırgan modellerle karřý karřýya getirilmemelidir. TV deki piddet içeren programları seyretmesi engellenmelidir. Eđer kesinlikle engel olunamýyorsa, ana-baba çocukla birlikte seyrederek piddetin sonuçlarıný tartýřabilirler. Ayrıca bu piddet filmlerinin gerçeyapamýn modeđil, kurmaca olduđu çocuđa anlatýlabilir.

12- Kýzgýnlýktan kurtulmak için alternatifler bulunabilir. Yumruklanabilen kil, çakýlabilen çiviler, resim çizme, boyama çocuđun kýzgýnlýk duygularýný kontrol altına almayı sađlayabilir. Ayrıca futbol, basketbol gibi sporlar kabul gören çýkýř yollarýdır.

13- Her yař ve dönemde çocuđun temel ihtiyaçları zamanýnda yerine getirilmelidir.

14- Bu çocukları özellekle baba ile daha çok birlikte olmaları sağlanmalıdır.

15- Anne-babalar bu çocuklarla iletişim kurarken ben dilini kullanmalıdır. Örn: Böyle kavga ettiğin zaman rahatsız oluyorum, üzülüyorum gibi. Kıpiller duygu, düşünce ve ihtiyaçlarıný davranış dile getirmelidir.

ÇALMA

Çalma, kendine açıkça ait olmayan bir eřyayý izinsiz olarak alýp ona sahip olmalıdır. Çalma davranıřý çocuđun içinde bulunduđu geliřim dönemine göre farklı yorumlanmaktadır.

Örn; 2 yařındaki bir çocukta sahip olma kavramý geliřmediđi için, her şeyin kendisinin olduđunu düřünür. Senin, benim, onun kavramlarıný ayýrt edemez. Çocuk zamanla kendisinin olanla olmayaný ayýrt etmeye bařlar, amabencil tutumu uzun süre devam eder. 3-4 yařlarında çocuk sormadan bir şeyin alýnmayacađýnı bilir, ama karřý koyamaz. İlkokulun 1.-2. sýnıflarında çocukların birbirlerinin renkli kalem, silgi vb. eřyalarında gözü kalýr. Bu yařlardaki çocuklarındiđerlerinin eřyalarını alma davranıřları çalma olarak kabul edilmez.

Okul çađlarında görülen ve sýk tekrarlayan çalmalar üzerinde önemle durmak gerekir. 10 yařından sonra sürekli olarak devam ederse bu, çocukta ciddi bir duygusal bozukluđun göstergesidir ve profesyonelyardıř almak gerekir.

NEDENLERİ

1- Çocuđa yeterli harçlýk verilmemesi: Çocuđun temel ihtiyaçlarýnýn karþýlanmamasý

2- Çocuđun hayatýnda önemli bir yoksunluk: Böylece çalma sembolik olarak ana-babanýn sevgi, ilgi eksikliđinin yerini tutar. Sevilmediđini dúbünen çocuk, ilgi çekmek için çalabilir. Bazenar baba kaybýndan sonrada ortaya çýkabilir. Genellikle çalma davranýþýgösteren çocuklarýn, alkoli veya suçlu ana-babalar tarafýndanyetiþtirildiði ve ihmali edildiði belirlenmiþtir.

3- Çocukta mülkiyet fikrinin geliþmemiþ olması:

4- Ýntikam alma isteði: Örn; baþarılý bir çocukla kýyaslanan bir çocuk, ondan intikam almak için eþyalarýný alabilir. Çocuk otoriter ana-babayada öðretmenden intikam almak için de çalabilir.

5- Ana-babanýn çocuđun yaptýđý bu davranýþtan bilinç altý haz alması: Çocuk bunu hisseder ve çalmaya devam eder.

6-Çocuk özdeþleşmek için kendine kötü örnek seçmiþ olabilir: Çocuk bir grubun onayýný almak için çalabilir.Amaç çalmak deđil,baþkalarýný yaranmaktır.

7-Özgüvenini artýrmak için: Bazý çocuklarkendi güçlerini, erkekliklerini kanýtlamak için yaparlar.

8-Çocuđun anne-baba ile hesaplaşmasýnýn bir yolu olabilir:

9-Depresyon, yeni dođan kardeþe duyulan kýskançlýk veya öfkenin çocukta yarattýđý stresin gösterimi olabilir. Örn;eþine kýzanan bir annenin çocuđa bađýrması vb.

NASIL ÖNLENİR?

1- Deđerleri Öðretmek: Çocuđa dürüstlükve baþkalarýnýn mülküne önem verme öðretilmelidir. Anne-babada çocuđaörnek olmalıdır.

2- Örnek Oluþturma: Önce anne-baba çocuđa örnek olmalıdır. Baþkasýna ait eþyalar alýnmamalı, bulduđu eþyalar geri götürülmeli,diđer insanlar kandýrýlmamalıdır.

3- Ýletimi Güçlendirmek:Eđer evde çocukyakýn ilipkiden yoksunsa, yeterli zaman ayrılmýyorsa, aile bireyleri arasýndaki ilipki güçlendirilmelidir.

4- Çocuđa belirli bir miktarda harçlýk verilmelidir. Çocuđun gereksinimlerini karþýlayabilecek belirli bir harçlýk mutlakaverilmelidir.Çocuk ihtiyacı olduđunda tekrar alabileceđini

bilmelidir.

5- Mülkiyet hakları: Çocuða ihtiyacı olduðunda ,kendisine ait olmayan bir eþyayı nasıll ödünç alabileceði ve bunu nasıll geriverceði öðretilmelidir.

6- Etrafta bozuk para gibi cezbedici eþyalarbýrakýlmamalıdır.

7- Çocuðun kendisine ait eþyalarıolmalıdır.Çocuðun en azýndan bir kaç eþyasý olmalıdır.Ana-bakıcı çocuðuneþyalarını kullanacađý zaman ondan izin almalıdır.

ANA-BABA TUTUMLARI

Çocuklarda görülen davranýþ bozuklukları arasýndaana-babaları en çok endişelendiren çalmadır. Çocuðun bu davranýþý tipik suçludavranýþý olarak görürler ve korku duyarlar. Ana-babalar genellikle putepkileri gösterirler.

- Çocuðu cezalandýrma, dayak

- Polisle korkutma

- Çözümüne yönelik bir þey yapmama.

NASIL DAVRANILIR?

1-Aþýrý tepki göstermemek gerekir.Kesinlikle fiziksel ceza verilmemelidir. Ana-baba bađýrýþ çadırmadan, olayýonaylamadıđýný göstermelidir,

2-Çocuðu kötü olarak damgalamamak gerekir. Çocuðun sadece o andaki yaptıđý davranýþ eleştirilmelidir.

3- Çocuðun aldıđý eþyayı geri vermesi sađlanmalıdır. Çocuk aldıđý eþyayı kendisi özür dileyerek vermelidir. Eđer eþyakýrýlmýþ yada bozulmuþsa yenisi alınmalı ve parasý çocuðun harçlıđýndanödetilmelidir. Çocuðun harçlıđý tamamen kesilmemelidir.

4- Çocukla konuşarak, sorun çözme yöntemi denenebilir.Çocuktan bu durumu net bir þekilde tanımlamasý istenir.Ör;"eþyayı alırken aklından neler geçiyordu?" Diye sorabilirsiniz.

5- Çocuðunuzun hatalý davranýþý iþ yaparak ödemesini sađlayın."Ali arkadaşýnýn kalemini almana üzuldüm. Kuralı biliyorsun.Yalnızca sana ait eþyalara sahip olabilirsiniz. Þimdi arkadaşýna kalemini gerivereceksin. Kuralı bozduğun için bazı iþler yapmanı istiyorum. Balkonuyýkayacaksın. Eđer çocuk yapmak istemezse o zaman sinirlenmeden"ya söylediklerimi yaparsın ya da

istediklerini yapma hakkını kaybedersin" diyebilirsiniz.

6- Püphelenilen durumlarda çocukla konuşmak gerekir."Benim cüzdanimdan para alıp almadığından emin değilim, fakatsana çok gerektiği için aldığın ve eğer geri verirsen benimle gurur duyacağım.Benim benimle gurur duymamdan daha önemlisi benim kendimle gururduyman."Beklinde bir konuşma aldığı epey geri vermesini sağlayabilir.

YALAN

Günlük yaşamımızda hemen hemen hepimiz yalana başvururuz.Örn; arkadaşımıza "bugün benimle olmayı canım istemiyor" yerine,"ipim var" deriz. Çünkü gerçeği söylersek onu inciteceğizden korkarız.Yalan herkesçe ayıplanan bir davranıştır. Genellikle kendi yalanımız gerekli, diğer insanların söylediği yalanı büyük yalan olarak görürüz.

Başkalarının bilerek aldatmak amacıyla söylenen yalanlar,gerçek yalanlardır. Aslında çocukların yalanları, yetkinlerin yalanlarının yanında masum kalır. Çünkü; onların yalanları aldatma amaçlı değildir. Çocuk gerçeği iyi değerlendiremediği için, gördüklerini çarpıtarak anlatır ve uydurur. Ki ana-baba çocuğun olmaması peyleri olmuş gibi anlatmasını yalansayar. Bunları dinlemek ve olduğu gibi kabul etmek yerine çocuğu suçlar. 3-5 yaş çocuğunun hayal dünyası çok geniş olduğu için inanç öyküleri anlatırlar ve bu dönemde yalan ile yalan olmayanı ayırt edemezler.

1- Hayali Yalanlar: Küçük çocuklar gerçeği iyi değerlendiremedikleri için uydururlar. Yetkinler bunları yalan olarak görür.

2-Taklit Yalanlar: Çocuklar ana-babayı örnek alır.Ana-babanın yalanına tanık olan çocuk, yalan söylemeyi öğrenir. Örn; doktoragidiyoruz diye gezmeye giden ana-baba çocuğun yalan söylemesine zemin hazırlar.

3-Sosyal Yalanlar: Bunlar en yaygın olan yalanlardır. Bir yere gideceğimiz zaman, gitmek istemiyorsak, "hastayım" deriz.

4-Savunma Yalanları: Çocuk kendini korumak için yalan söyler.Çocuk sık sık eleştiriliyorsa, sert tepki gösteriliyorsa,mükemmelliğe zorlanıyorsa çocuk yalana başvurabilir. Çocuk doğru söylediğinde"yalan söylüyorsun" diye suçlanan çocukta , bu yalanların alıpkanlıkh haline gelmesinin nedeni olur.

5-Yüceltilmiş Yalanlar:başkalarının hayranlığı kazanmak için söylenen yalanlardır.

Bazen de çocuklar bir özlemini dile getirmek için yalan söyler. Örn;babasız bir çocuğun "babam var" demesi gibi. Normal yollardan takdir edilmeyen çocuk, yalana başvuracaktır. "Annem öldü" diyen bir çocuk, kardeş doğumu ile birlikte ilgisiz kaldığı için böylesöylemektedir.

NASIL ÖNLENİR?

1- Yetkinler örnek olmalıdır.Eğer ana-bababaşkalarına yalan söyleyecek olursa, çocuğun dürüst

önemini anlaması çokgüç olacaktır.Çocuklar hangi yafta olursa olsun yaftına uygun bir dille doğruyusöylemek gerekir.

2- Apýrý tepki göstermemek gerekir. Yumupakve hođgörölü olmalı ve cezadan kaçýnmalıdır.apýrý te göstermek, çocuđunsizin öfkenizden korunmak için, yalan söylemeye devam etmesine yol açar.

3- Çocuklardan baparamayacakları beyler beklememelidir.

4- Fazla baskýdan kaçýnmalı ve koyduđumuzkurallarla çocuđun yaftamýný fazla sýnýrlamamalıyýz.

5- Çocuđu yetipkinler araç olarak kullanmamalıdır.Örn; anne yada babanın çocuđa yalan söyletmesi Annenin "buyaptýđýmýzý baban duymasýn" demesi.

6- Gizli polis gibi çocuđu sorgulamamalı:Ör; "Dođru söylersen ceza vermeyeceđim" dedikten sonra,çocuk dođruyu söyleyince"biliyordum" diyerek tepki vermek yada dayak,çocukta yalaný pekiptirir.Çünkü çocuk dođruyu söyleyince olumsuzluklakarþýlaþmaktadır.

7-Çocuđun diđer çocuklarla kýyaslanmamasý gerekir.

8-Ana-baba-çocuk iletiþiminin olumlu olmasý gerekir. Çocuk istek, sýkýntý, kaygý ve endiþelerini bizimle konupabilmelidir.Çocuđu dinlemek ve çözüm yollarýný kendisinin bulmasýna yardımcı olmak gerekir.

9-Yalan söylediði için çocuđu suçlamamak gerekir."Yalancı" etiketi yapýptýrýlmýþ olan bir çocuk etiketingeraklerini yerine getirecektir, çünkü yaptýđý için kendini yansýttýđýnainanıdır. Bu davran onaylamasak bile,Çocuđumuzun kibiliđini bu davranýptanayrý tutmak gerekir.Salt kendisi olduđu için onu sevdiđinizi çocuđunuzunanlamasına yardımcı olun.

10-Dođrudan emin olmak için kontrol edin. Çocuđa "ödevin bittimi" diye sormak yerine"ödevini görmek istiyorum" deyin.Bu davranýp hem kontroledileceði için ödevini düzgün yapmasýný sađlar de sonucundan çekindiði içinyalan söylemez.

ALT ISLATMA

Genellikle çocuklar mesane kontrolügerçekleþinceye kadar, yani ortalama olarak 2-3 yaftalarına kadar gecelerialtlarýný ýslatýrlar. Gündüz kontrol 2 yaft dolaylarında, gece kontrol ise3,5-4.5 yaft arasında kazanýlýr. Çocukların hemen hepsinin idrar ve dýþkýkontrolünü kazandıktan yaftından sonra hala alt ýslatmanın devam etmesi" enuresis" adýný alýr.

Enuresis en sýk görülen davranýp bozukluđudur. Ýkibiçimde görülebilir.

Bunlardan ilki, birincil enuresis dir ki bu, sinirkas kontrolünün geliþmesindeki gecikmeden kaynaklanabilir ve dođumdanbaþlayarak süre gelir. bu gecikme anne babanın düzensiz

ya da yetersiz tuvalet eğitiminin bir sonucu olarak da olabilir. Birincil enuresis zamanla kaybolur ve yavaş gelişen bu çocuklar, tuvalet kontrolünde arkadaşlarının seviyesine ulaşır. Birincil enuresis yatak ıslatma sorununun yaklaşık %75-80 ini oluşturur. Geri kalan enuresis %25-30 oranındaki enuresis ikincil enuresis olarak alılır. Bu tür alt ıslatma olayında tuvalet kontrolü oluştuktan sonra bir gerileme söz konusudur. İkincil enuresis tipik olarak yeni bir kardeşin doğumuna da yeni bir eve taşınma gibi bazı ruhsal gerginlik durumlarında ortaya çıkar. Bu etkenler çocuğun bir süre için daha olgunlaşmamış davranış biçimlerine dönmesine neden olur. Uzmanlara göre, özellikle bu gerileme türü, çocuğun annesine olan öfkesinin sembolik bir ifadesi olarak yorumlanabilir.

Enuresis sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan, aile içinde yeterli duygusal etkileşimden yoksun, nörotik ve uyumsuz çocuklarda daha sık rastlanır. Çeşitli ruhsal etkenler enuresisin oluşumunda başlıca neden olarak sayılabilir. Yapılan incelemeler, alt ıslatma sorunuyla çocuğun duygusal dünyası arasında yakın bir ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır. Açık sevgi ve hoşgörü, yetersiz ilgi, kıskançlık gibi nedenlerden kaynaklanan bu gerileme (regression) davranışları, tırnak yeme, parmak emme gibi birtakım başka gerileme davranışlarıyla, bebeksi hareketleri ya da konuşmaları beraberinde getirebilmektedir. Çocuğun duygusal dünyasının büyük ölçüde etkileyen ev ortamı, alt ıslatma konusunda büyük rol oynamaktadır.